

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2018

SESOTHO PUO YA PELE YA TLATSETSO: PAMPIRI YA II
SESOTHO FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

MARKING GUIDELINES

Nako: Dihora tse 2½

Matshwao: 100

These marking guidelines are prepared for use by examiners and sub-examiners, all of whom are required to attend a standardisation meeting to ensure that the guidelines are consistently interpreted and applied in the marking of candidates' scripts.

The IEB will not enter into any discussions or correspondence about any marking guidelines. It is acknowledged that there may be different views about some matters of emphasis or detail in the guidelines. It is also recognised that, without the benefit of attendance at a standardisation meeting, there may be different interpretations of the application of the marking guidelines.

KAROLO YA A

POTSO YA 1

- 1.1.1 Bophelo ba Dikeledi bo tena bo ba thata tjena ka lebaka la diqeto tseo a di nkileng./Ke lenyalo/ho nyalwa o sa le monyane dilemong/o e so qete dithuto tsa lengolo la materiki/ho se mamele dikeletso tsa batho ba mo lakaletsang botle. Kgateello ya metswalle. Ho batla ho etsa ntho hobane feela o batla ho swabisa dira tsa hao. ✓✓ (2)
- 1.2 Ee, hobane Rakgadi o ile a mmotsa hore jwale o tla etsa jwang ka dithuto tsa hae yaba yena o re o tla tswellisa dithuto tsa hae pele lenyalong. Rakgadi o mmotsitse ka makgetlokgetlo hore o batla ho nyalwa na mme ha a sa batle ho nyalwa a bue mme o tla le emisa lenyalo lena empa Dikeledi a se re letho. Mmisi Lekena le yena o ile a ithaopa ho buisana le Rakgadi hore haebe ke yena ya qobellang Dikeledi ho nyalwa empa Dikeledi a thola feela. ✓✓✓ (3)
- 1.3 Dikeledi o ne a batla ho ba ngaka ya meno./Titjhere Unibesithing ya Witwatersrand/Wilberforce. ✓✓ (2)
- 1.4 Setswalle ke ntho e bohlokwa haholo maphelong a batho ebile ka nako tse ding ba se nang sona ba hlora ba nang le sona ba a thusahala ha ka tse ding dinako se senyetsa ba bang bokamosa ka lebaka la dikeletso tse tswang metswalleng mme motho a qetelle a nkile qeto e sa mo tsweleng molemo.

Ha re sheba setswalle sa Dikeledi le Mpuse re ka re se na le mahlakore a mabedi ka tlasa mabaka a latelang:

Lehlakore le lebe la setswalle

Mpuse o a tseba hore Dikeledi o batla ho ba ngaka ya meno ha a qeta ho pasa lengolo la materiki empa re bona o mo kgothalletsa hore a nyalwe ho na le hore a mo kgothalletse ho qetella dithuto tsa hae mme a tle a kgethe ho nyalwa kamorao ho moo. Mpuse o ne a tshwanetse hore ke yena ya ileng a eletsa Dikeledi hantle ka ho mmontsha mahlakore a mabedi a ditaba empa o mo eletsa ka hlakore le le leng e leng leo Dikeledi nakong ena ya pherekano e leng lona feela leo a batlang ho le etsa hore a swabise banana bane ba neng ba mo tsheha hobane o ne a hlile a toboketsa ntlha eo feela. Keletso tsa hae di hlahisa lehlakore le lebe kapa tshutshumetso e mpe ya setswalle.

Lehlakore le letle la setswalle

Mohlomong Mpuse ka ho utlwela motswalle wa hae bohloko, o ne a nahana hore ho kgothalletsa Dikeledi hore a nyalwe ho tla nyaola le ho swabisa Tsekiso le boThabisile. O ne a leka ho tshehetsa motswalle wa hae kaha ho thwe motho ha e le "motswalle wa hao wa hlooho ya kgomo" o ema le yena maemong ohle, a nka bohloko ba Dikeledi ya e ba ba hae mme a bona hore tharollo ke hore a swabise batho bana jwalo ka batho ba batjha ba etsa matsatsing a kajeno.

Baithuti ba bang ba ka nka mahlakore a le mabedi mme ba bontsha kamoo Dikeledi le yena a neng a lokela ho inkela qeto ya hae ka bophelo ba hae. Ba ka re o ne a e na le kgetho ya ho mamela kapa ho se mamele Mpuse. Ba ka re ha motho a tseba seo a se batlang bophelong ha ho na motho ya ka mo suthisang morerong ona. Empa ha se bohle ba kgonang ho nka qeto tse jwalo hobane ba hloka botsitso.

Setswalle se ka ba sebe kapa setle ho ya ka moo motho a tsebang seo a se batlang bophelong le ho tseba hore motswalle o mamelwa ho fihla kae.

(8)
[15]

POTSO YA 2

Kgohlano ke qaka eo baphetwa ba pale/padi ba tobanang le yona. Ke tholwana ya morusu eo baphetwa ba lokelang ho qothisana lehlokwa hore e tle e rarollehe. Baphetwa ha ba a lokela ho kgotsofala pele ba rarolla qaka kapa kgohlano ena. Kgohlano e ka ba pakeng tsa batho ba babedi kapa ho feta kapa e ka ba ya maikutlo a motho a lwantshanang ka bo wona. Ke ka hona re buang ka kgohlano ya ka ntle le ya ka hare.

Kgohlano ya ka ntle

Kgohlano ya ka ntle e iponahatsang ke e pakeng tsa Dikeledi, Tsekiso le boThabisile.

Dikeledi ha a sa le sekolong o ne a na le mohlankana eo lebitso la hae e leng Tsekiso. Tsekiso enwa o ne a sa di hadikela ho di ja. O ile a be a se a nkana le kgarebe e nngwe. Ha Dikeledi a kopa ho kopana le yena ha sekolo se tswa hore ba tlo tshohla taba ena, ke ha Tsekiso a mo tshehisa ka bana ba bang ba sekolo. O ile a balla lengolo pela baithuti ba bang le ho mo hoeletsa hore ba tla kopana haufi le habo Mmankileleng ha sekolo se tswa. Sena se ile sa mo utlwisahloko, mme sa baka hore boThabisile ba mo tloke le ho mo tsheha, ka ha e ne e se mokgwa oo ba sebetsanang le ditaba tsa bona tsa marato ka wona. Eitse teng ha Tsekiso a se a mo rometse lengolo le neng le ngotswe mantswe a reng "The Silver cup is broken" ya ka a ka tjhwatleha ka ha jwale boThabisile ba ne ba se ba bapalla hodima hlooho ya hae. Qetellong mmisi Lekena o ile a ba kgalemela.

Kgohlano e pakeng tsa Mmateboho (Dikeledi) le Bafokeng ba Matatiele.

Ha Bafokeng ba Matatiele ba fihla ba tlile lepatong la Mme, ba ile ba qalella ho bua mantswe a seng monate, a kang a hore dingwetsi tsa metseng ya ditoropo ha di tsebe molao ebile ha di na mekgwa e metle. Ba bang ba hlalosa hore Mmateboho o ratile ho patela motho ya sa tsejweng motseng wa hae hobane feela a batla ho fuwa matshediso. Ka mora lepato la Mme le teng ba beha Mmateboho nyewe hore a hlalose lebaka le entseng hore a batle ho patela moditjhaba motseng wa ngwana bona. Ba hla ba mo kgoba ka mantswe hona hoo a ileng a ba a namolelwa ke molamo wa hae Diseko.

Kgohlano ya ka hare

Kgohlano ya maikutlo a Mmateboho (Dikeledi)

Ha Dikeledi a se a tseba hore batho ba neng ba tlilo kopa mohope wa metsi ha se ba habo Tsekiso jwalo ka ha a ne a nahana, o ile a ngongoreha haholo maikutlong a hae. O ne a sa tsebe hore a etseng ka ha o se a dumetse hore o tseba batho ba neng ba tlo kopa mohope wa metsi. Le ha ho le jwalo ha a ka a hlanohela qeto ya hae leha rakgadi a ne a itse a ka nna a emisa taba ena ya lenyalo.

O ile a ngongoreha jwalo, mme ho ngongoreha hona ho ile ha lebisahloko ya hore a be le ditoro tse mpe tse neng di kgathatsa moya wa hae. Letsatsi le leng le le leng o ne a lora ditoro tsena ho fihlela Mpuse a mo lemohisa hore ho nyalwa ha hae ho tla fedisa ditshomo tsena tseo boThabisile ba mo somang ka tsona ka dinako tsohle. Ditoro tse mpe le tsona tsa kgaotsa.

Mohla letsatsi le etelletseng la lenyalo pele, o ile a ferekana ho feta. O ile a nahana ho ineha naha hore a tle a balehele lenyalo lena leo a sa rataneng le monga lona. O ile a feela a baleha, a ineha naha, mme a qetella a fihlile ha mme e mong eo a neng a sa mo tsebe. Hoseng ha a tsoha o ile a iphumana a robetse mabatleng, ya ba hona ho hlakang ho yena hore o ne a lahlilwe ke sethotsela sa bosiu.

Kgohlano ya maikutlo a Mme

Mme o tlohile Matatiele a tlilo batla monna wa hae e leng Thollo. O utlwetse hore Thollo o dula kae, mme o ile a leba teng. Ha a fihla motseng ona a makala ha a fumana ho na le mofumahadi wa lelapa leo. A bona le kamoo lelapa lena le phelang ka kgotso ka teng. A etsa qeto ya hore ha a sa bua tseo a tlileng ka tsona motseng ona. A boloka sephiri seo ka hare ho yena.

Sephiri sena o a se boloka o bile a o pata hore o na le lefu la mofetshe. Ha Mmateboho a batla ho mo isa ngakeng ha a batle kaha o tshaba hore ho tla tsejwa hore ke mang. Le ha Mmateboho a re a ilo dula hahae, ha a batle hobane o tshaba hore Thollo o tla mo elellwa.

Kgohlano ya maikutlo a Diseko

Ha Diseko a se a sibollotswe sephiri sa Mme, o etsa qeto ya ho tjhesa ditshwantsho tseo a di fumaneng diphahlong tsa Mme. Maikutlo a hae a ferekana, mme a ba a qetella a se a fetohetse mohopolo ona wa ho tjhesa ditshwantsho tsena. A etsa qeto ya ho boloka sephiri sena seo a se sibollotseng.

[15]

POTSO YA 3 PUISANO

Ho qetellwa puisano e pakeng tsa Mmateboho le Mmatakatso.

Mmatakatso: Jwale wa etsa jwang ka sekolo? Ho botsa Mmatakatso.

Mmateboho: O re nka hlola ke sa ile? Motho ha ke se ke mo kopa ke kgutlele sekolong a hana.

Mmatakatso: A hla a o hanele?

Mmateboho: O re hoja a se nkganele nkabe ke le moo ke rokana le masela?

Mmatakatso. Ao motswalle e be jwale taba ena e etsa hore o ikutlwe jwang?

Mmateboho: Pelo ya ka e rotha madi ha ke bona dingaka tsa meno di apere dijase tse tshweu ha ke hopola hore nkabe le nna ke le motho ya jwalo. Hore nka qala moo ke qetelletseng le ditshiu di se di iketse.

Mmatakatso. Tjhee, mmanyeo, ditshiu ha di a ikela.

Hona ke mohlala wa dikarabo le tsa baithuti di tla shejwa.

[10]

POTSO YA 4

Mongodi o sebedisitse basadi ho fetisa molaetsa wa hore pinyane ha e senye motse.

Qalong ya pale re bona Mme a fihla ha Mmateboho a re o tlo kopa bodulo empa re a tseba hore lebakabaka le mo tlisitseng moo, ke ho batla monna wa hae Thollo. Mme ha a fihla ha Mmateboho o amohelwa ka mofuthu ke Mmateboho ha hae. Mme a sitwa ho bua ha a le tseleng a tswela pele ho batlana le bodulo. Mmateboho o hopola Motswalae Lesole me o roma bana ho bitsa Mme. Tseleng e kgutlelang morao o bua a le mong o re "a ke ke a dula ha Mmateboho hobane ha a batle ho senya kgotso e renang lapeng leo".

Ke ka puo ena ya Mme, moo re bonang mongodi a tiisa molaetsa wa hore pinyane ha e senye motse hobane ha e le hantlentle o ne a tlo batla monna wa hae empa o kgetha ho thola hore feela a se thubi lelapa lena. Leha a se a dula moo ha Diseko ha a re letho ka taba ena ho mang kapa mang. O hana ho iswa sepetelele hobane ke moo ho neng ho tla hlahella hore ke mang le hore o tswa kae mme sephiri se ne se tla be se utullotswe. O bile a ba a ikela boyabatho ka sephiri sa hae empa ka hobane ho se tsebe ke lebote o ile a nahana hore o ile le sephiri seo, athe, ha ho jwalo.

Sephiri sa hao se qetella se tsejwa ke Diseko hobane e itse ha a ntse a hlwekisa ka mokgorong oo Mme a neng a robala ho ona o ile a fumana sephuthelwa se kentsweng kahara lesela mme ha a se bula a fumana senepe sa banyalani yaba ha a tsotelle empa ha a kgutlela setshwantshong seo a se shebisisa o fumana hore ke batho bao a ba tsebang e leng Thollo le Mme. Se senohile jwalo sephiri sa Mme empa mongodi ka baka la hore o batla ho fetisa molaetsa wa hae. Re bona Diseko a kgetha ho tjhesa setshwantsho seo hore sephiri sena se se ke sa tsejwa ho ya ho ile. Hona ketsong ena re bona molaetsa o hlaka le ho feta ho paka hore pinyane ha e senye motse.

Mongodi o hlahisa basadi e le batho bao fuba tsa bona di sa rahwang ke tonki. O tiisa maele a reng "Mme o tshwara thipa ka bohaleng". Mosadi o shwa le sephiri kapa diphiri ho boloka kgotso lapeng la e mong. O hlahisa basadi e se batho ba thabelang ho thuba malapa a basadi ba bang. Nka ya lolololo hoba ena e monate taba. Ho ye ho thwe kgomo ha e nye bolokwe kaofela. **Dikarabo tsa baithuti di tla shejwa.**

[20]

60 matshwao

KAROLO YA B DITEMA TSA KGAKAHANANO

POTSO YA 5 DITEMA TSA KGOKAHANANO TSE TELELE

5.1 Mohlala wa lengolo la setlwaedi:

12 Maratha Street
Vereeniging
Sebokeng
1880
14 Lwetse 2018

Mme le Ntate

Ke ka thabo e kgolo ke le tsebisang ka Yunibesiti eo ke tla rata ho ntshetsa dithuto tsa ka pele ho yona. Ha se mosebetsi o mongatangata oo re o sebetsang, ke hore motho ha o kgone le ho ingwaya feela. Motho o lokela ho sebetsa ka nako tsohle, ha feela mahlo a hao a ntse a bulehile. Tjhe, ho feta moo re ntse re ipheletse hantle, ha ho le lebe.

Sekolong mona beke e fetileng ho ne ho menngwe sebui sa Yunibesiti ya Witwatersrand se neng se tlo re tsebisa ka Makala a fapaneng a ho ithuta a fumanwang Yunibesiting ena. Ke kgahlilwe haholo ke sebui sena ha se ne se bua ka lekala la tsa meriana, le hoba ngaka ya meno. Le tla utlwisisa hobaneng ke kgahlilwe ke ho ya ntshetsa dithuto tsa ka pele moo hobane kgale ke batla ho ba ngaka ya meno.

Sekolong mona re kgothaleditswe ho tlatša diforomo tsa ho kopa ditefello tsa ho ithuta lekaleng lena la bongaka. Mme ke Yunibesiti e tla lefella moithuti ya sebeditseng ka bokgabane ditlahlobong tsa makgaolakgang monongwaha. Ka ha ke kgahlilwe ke Yunibesiti ena ke ile ka ba ka nka qeto ya ho ingodisa lekaleng lena la bongaka. Maikemisetso a ka ke hore, ha ke qeta lengolo la materiki ke ntshetse dithuto tsa ka pele moo. Maikemisetso a ka ke ho sebetsa ka thata dithutong tsa ka tsa materiki hore ke tle ke fumane monyetla ona o moholo ha kana.

Ke tsona tsa Yunibesiti eo ke ikemiseditseng ho ya ho yona. Re se re tla bonana ka matsatsi a phomolo ya dikolo. O ba dumedise bohle moo lapeng.

Wa tsena

Oratilwe

KAPA

5.2 Mohlala wa tlaleho ya kotsi:

SEKOLO SE SE PHAHAMENG SA LEKWA SHANDU	
Mohala: (011) 559 18800	P.O.BOX 235
Fekese: (016) 985 4331	Sharpeville
TLALEHO YA TAHLEHELO	

Sefane sa ya lahlehetsweng ke diaparo:	

Lebitso la moithuti ya lahlehetsweng ke diaparo:	
Mohla wa leeto: Nako:	
Tlhaloso ya tahlehelo:	

Dikgato tse nkuweng ka mora tahlehelo:	

(Di)Paki:	

Pehelo e ngotswe ke:	
Maemo mosebetsing:	
Sikenetjhara:	
Mohla la:	

[30]

POTSO YA 6 DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE

Moithuti o lokela ho ngola e le nngwe feela.

6.1 Mohlala wa karete ya memo:

Mong. Thabang le Mof. Lerato Sefali

Ba dulang nomorong ya

83 MAPETLA STREET, MASERU

*ba le mema ka thabo ho ba teng moketeng wa lenyalo la mora wa
bona wa bobedi e leng*

KGOPOLLO SEFALI

ya tla beng a nyalana le moradi wa

Mong. le Mof. Kgoposha e leng

DIEPOLLO KGOPOSHA

ba 2345 MATLA STREET, BOHLOKONG

ka la 4 Lwetse 2009 ka hora ya 9, kerekeng ya

Roman Catholic Church

e motseng wa Bohlokong seterateng sa Mzizi.

Lenyalo le tla tswela pele ka mora

kereke lapeng habo monyadi atereseng

e seng e boletswe ka hodimo.

Letsetsa nomorong ena 0783055511

KAPA

6.2 Resepe ya bohobe ba mapebekwane

Disebediswa

250 ml phofo ya bohobe/folouro

60 ml tomoso

10 ml letswai

60 ml tswekere

1ℓ ya metsi a foofo

Mokgwa wa ho etsa/ditaelo

1. Etsa motswako ka ho kopanya dihlahiswa tse ommeng tsohle sekotlolong sa bohobo bo ka nkang dilitara tse 4 tsa metsi.
2. Etsa sekotjana mahareng e be o tshela metsi hanyane hanyane. Kopanya motswako le metsi mme o di dubelle mmoho. Kopanya ho fihlella letsoho le sa mamarelwe ke hlama.
3. Kwahela hlama mme o e emele dihora tse pedi ho re e kokomohe. Ha hlama e se e phahame hantle, e kenye ka sejaneng se tshasitsweng ka mafura hore bohobe bo tle bo se ke ba kgomarela sejaneng.
4. Bedisa metsi mme o kenye sejana se tshetsweng hlama ka pitseng ya metsi a belang. Pheha ka mollo o seng moholo haholo. Bedisa bohobe nako ya hora tse pedi.
5. Tshola bohobe. Bohobe bo ka nna ba jewa bo tjhesa kapa bo bata.

[10]

40 matshwao

Matshwao kaofela: 100

POTSO YA 1.4**KAROLO YA A RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO WA DINGOLWA SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 8]**

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlelo e babatsehang	Phihlelo e supang bokgoni	Phihlelo e mahareng	Phihlelo ya motheo feela	Phihlelo e haellang
Matshwao 4	4	3½–3	2½–2	1½	1–0
DIKAHARE LE SEBOPEHO Kutlwisiso ya potso, botebo ba tshekatsheko ya taba (sehlooho), kutlwahalo le nnetefatso ya dintlha ho tswa paleng.	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e tebileng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse fapaneng tse hlwahlwa; di tshehetswa ho tswa paleng. • Kutlwisiso ke e babatsehang ya mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso mme o hlalosa se botswang ka tshwanelo. • O hlahisitse dintlha tse anelang ka tsela e kgotsofatsang. • O hlahisitse dintlha tse utlwahalang, empa ha se tsohle tse tiisitweng kamoo ho lokelang. • O utlwisisa mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e mahareng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse seng kae ho tshehetsa sehlooho. • Tse ding tsa dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho di ntle. • Tse ding tsa dintlha di tsheheditse, empa bopaki ha bo kgodise ka nako tsohle. • Kutlwisiso ya motheo feela ya mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e sa kgotsofatseng ya se botswang. • Ho batla ho se dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho. • Kutlwisiso ya mofuta wa sengolwa le thothokiso ke e haellang. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha a bontshe kutlwisiso ya letho ya se botswang. • Dintlha tse tshehetsang ha di hlahiswe ho tswa sengolwa. • Mohlahlobuwa ha a utlwisisa hantle mofuta wa sengolwa.
Matshwao 4	4	3½–3	2½–2	1½	1–0
TSHEBEDISO YA PUO LE SETAELE Sebopelo, nehelano le tlhophiso ya mehopollo. Tshebediso ya puo, sehalo le setaele tse sebedisitweng.	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo se hlahisitse ka tsela e momahaneng. • Dintlha di utullotswe hantle le ho ntshetswa pele ka tsela e hlakileng. • Tshebediso ya puo, sehalo le setaele ke tse butswitseng, tse susumetsang le ho nepahala. • O batla o hloka diphoso tsa puo, tsa mopeleto le tsa matshwao a puo/a ho bala. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo ke se hlakileng, mme dintlha di hlahisitse ka tsela e hlalohanyehang. • Tlhahiso ya mehopollo ke e utlwisisehang. • Tshebediso ya puo, sehalo le setaele di nepahetse. 	<ul style="list-style-type: none"> • O hlahisitse bopaki bo seng bokae ba sebopelo. • Tlhahiso ya mehopollo e a haella, ha e hlalohanyeha, mme ha e na momahano. • Diphoso tsa tshebediso ya puo ha se tse kaalo, mme sehalo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo se bonahala se ngwadilwe ka tsela e fosahetseng. • Mehopollo ha e hlahiswe ka tsela e hlalohanyehang. • Sehalo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Moqoko o bopehile ka tsela e fokolang. • Ho na le diphoso tse tshabehang tsa tshebediso ya puo le setaele se fosahetseng.

POTSO YA 2**KAROLO YA A RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO WA DINGOLWA SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 15]**

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
Matshwao 10	10–8	7–6	5–4	3–2	1–0
DIKAHARE LE SEBOPEHO Kutlwisiso ya potso, botebo ba tshekatsheko ya taba (sehlooho), kutlwahalo le nnetefatso ya dintlha ho tswa paleng.	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e tebileng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse fapaneng tse hlwahlwa; di tshehetswa ho tswa thothokisong. • Kutlwisiso ke e babatsehang ya mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso mme o hlalosa se botswang ka tshwanelo. • O hlahisitse dintlha tse anelang ka tsela e kgotsofatsang. • O hlahisitse dintlha tse utlwahalang, empa ha se tsohle tse tiisitweng kamoo ho lokelang. • O utlwisisa mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e mahareng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse seng kae ho tshehetsa sehlooho. • Tse ding tsa dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho di ntle. • Tse ding tsa dintlha di tsheheditse, empa bopaki ha bo kgodise ka nako tsohle. • Kutlwisiso ya motheo feela ya mofuta wa sengolwa le thothokiso. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e sa kgotsofatseng ya se botswang. • Ho batla ho se dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho. • Kutlwisiso ya mofuta wa sengolwa le thothokiso ke e haellang. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha a bontshe kutlwisiso ya letho ya se botswang. • Dintlha tse tshehetsang ha di hlahiswe ho tswa mofuteng wa sengolwa. • Mohlahlobuwa ha a utlwisisa hantle mofuta wa sengolwa.
Matshwao 5	5–4	3½–3	2½–2	1½–1	1–0
TSHEBEDISO YA PUO LE SETAELE Sebopelo, nehelano le tlhophiso ya mehopolu. Tshebediso ya puo, sehlo le setaele tse sebedisitweng.	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo se hlahisitse ka tsela e momahaneng. • Dintlha di utullotswe hantle le ho ntshetswa pele ka tsela e hlakileng. • Tshebediso ya puo, sehlo le setaele ke tse butswitseng, tse susumetsang le ho nepahala. • O batla o hloka diphoso tsa puo, tsa mopeleto le tsa matshwao a puo/a ho bala. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo ke se hlakileng, mme dintlha di hlahisitse ka tsela e hlalohanyehang. • Tlhahiso ya mehopolu ke e utlwisisehang. • Tshebediso ya puo, sehlo le setaele di nepahetse. 	<ul style="list-style-type: none"> • O hlahisitse bopaki bo seng bokae ba sebopelo. • Tlhahiso ya mehopolu e a haella, ha e hlalohanyeha, mme ha e na momahano. • Diphoso tsa tshebediso ya puo ha se tse kaalo, mme sehlo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo se bonahala se ngwadilwe ka tsela e fosahetseng. • Mehopolu ha e hlahiswe ka tsela e hlalohanyehang. • Sehlo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Moqoko o bopehile ka tsela e fokolang. • Ho na le diphoso tse tshabehang tsa tshebediso ya puo le setaele se fosahetseng.

POTSO YA 3**KAROLO YA A RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO WA DINGOLWA SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 10]**

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlelo e babatsehang	Phihlelo e supang bokgoni	Phihlelo e mahareng	Phihlelo ya motheo feela	Phihlelo e haellang
Matshwao 5	5–4	3½–3	2½–2	1½–1	1–0
DIKAHARE LE SEBOPEHO Kutlwisiso ya potso, botebo ba tshekatsheko ya taba (sehlooho), kutlwahalo le nnetefatso ya dintlha ho tswa paleng.	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e tebileng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse fapaneng tse hlwahlwa; di tshehetswa ho tswa thothokisong. • Kutlwisiso ke e babatsehang ya mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso mme o hlalosa se botswang ka tshwanelo. • O hlahisitse dintlha tse anelang ka tsela e kgotsofatsang. • O hlahisitse dintlha tse utlwahalang, empa ha se tsohle tse tiisitweng kamoo ho lokelang. • O utlwisisa mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e mahareng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse seng kae ho tshehetsa sehlooho. • Tse ding tsa dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho di ntle. • Tse ding tsa dintlha di tsheheditse, empa bopaki ha bo kgodise ka nako tsohle. • Kutlwisiso ya motheo feela ya mofuta wa sengolwa le thothokiso. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e sa kgotsofatseng ya se botswang. • Ho batla ho se dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho. • Kutlwisiso ya mofuta wa sengolwa le thothokiso ke e haellang. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha a bontshe kutlwisiso ya letho ya se botswang. • Dintlha tse tshehetsang ha di hlahiswe ho tswa mofuteng wa sengolwa. • Mohlahlobuwa ha a utlwisisa hantle mofuta wa sengolwa le thothokiso.
Matshwao 5	5–4	3½–3	2½–2	1½–1	1–0
TSHEBEDISO YA PUO LE SETAELE Sebopelo, nehelano le tlhophiso ya mehopollo. Tshebediso ya puo, sehalo le setaele tse sebedisitsweng.	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo se hlahisitswe ka tsela e momahaneng. • Dintlha di utullotswe hantle le ho ntshetswa pele ka tsela e hlakileng. • Tshebediso ya puo, sehalo le setaele ke tse butswitseng, tse susumetsang le ho nepahala. • O batla o hloka diphoso tsa puo, tsa mopeleto le tsa matshwao a puo/a ho bala. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo ke se hlakileng, mme dintlha di hlahisitswe ka tsela e hlalohanyehang. • Tlhahiso ya mehopollo ke e utlwisisehang. • Tshebediso ya puo, sehalo le setaele di nepahetse. 	<ul style="list-style-type: none"> • O hlahisitse bopaki bo seng bokae ba sebopelo. • Tlhahiso ya mehopollo e a haella, ha e hlalohanyeha, mme ha e na momahano. • Diphoso tsa tshebediso ya puo ha se tse kaalo, mme sehalo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo se bonahala se ngwadilwe ka tsela e fosahetseng. • Mehopollo ha e hlahiswe ka tsela e hlalohanyehang. • Sehalo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Moqoqo o bopehile ka tsela e fokolang. • Ho na le diphoso tse tshabehang tsa tshebediso ya puo le setaele se fosahetseng.

POTSO YA 4**KAROLO YA A RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO WA DINGOLWA SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 20]**

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
Matshwao 10	10–8	7–6	5–4	3–2	1–0
DIKAHARE LE SEBOPEHO Kutlwisiso ya potso, botebo ba tshekatsheko ya taba (sehlooho), kutlwahalo le nnetefatso ya dintlha ho tswa paleng.	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e tebileng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse fapaneng tse hlwahlwa; di tshehetswa ho tswa thothokisong. • Kutlwisiso ke e babatsehang ya mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso mme o hlalosa se botswang ka tshwanelo. • O hlahisitse dintlha tse anelang ka tsela e kgotsofatsang. • O hlahisitse dintlha tse utlwahalang, empa ha se tsohle tse tiisitweng kamoo ho lokelang. • O utlwisisa mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e mahareng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse seng kae ho tshehetsa sehlooho. • Tse ding tsa dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho di ntle. • Tse ding tsa dintlha di tsheheditse, empa bopaki ha bo kgodise ka nako tsohle. • Kutlwisiso ya motheo feela ya mofuta wa sengolwa le thothokiso. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e sa kgotsofatseng ya se botswang. • Ho batla ho se dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho. • Kutlwisiso ya mofuta wa sengolwa le thothokiso ke e haellang. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha a bontshe kutlwisiso ya letho ya se botswang. • Dintlha tse tshehetsang ha di hlahiswe ho tswa mofuteng wa sengolwa. • Mohlahlobuwa ha a utlwisisa hantle mofuta wa sengolwa le thothokiso.
Matshwao 10	10–8	7–6	5–4	3–2	1–0
TSHEBEDISO YA PUO LE SETAELE Sebopelo, nehelano le tlhophiso ya mehopollo. Tshebediso ya puo, sehalo le setaele tse sebedisitweng.	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo se hlahisitse ka tsela e momahaneng. • Dintlha di utullotswe hantle le ho ntshetswa pele ka tsela e hlakileng. • Tshebediso ya puo, sehalo le setaele ke tse butswitseng, tse susumetsang le ho nepahala. • O batla o hloka diphosa tsa puo, tsa mopeleto le tsa matshwao a puo/a ho bala. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo ke se hlakileng, mme dintlha di hlahisitse ka tsela e hlalohanyehang. • Tlhahiso ya mehopollo ke e utlwisisehang. • Tshebediso ya puo, sehalo le setaele di nepahetse. 	<ul style="list-style-type: none"> • O hlahisitse bopaki bo seng bokae ba sebopelo. • Tlhahiso ya mehopollo e a haella, ha e hlalohanyeha, mme ha e na momahano. • Diphoso tsa tshebediso ya puo ha se tse kaalo, mme sehalo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo se bonahala se ngwadilwe ka tsela e fosahetseng. • Mehopollo ha e hlahiswe ka tsela e hlalohanyehang. • Sehalo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Moqoqo o bopehile ka tsela e fokolang. • Ho na le diphoso tse tshabehang tsa tshebediso ya puo le setaele se fosahetseng.

POTSO YA 5.1 LE 5.2**KAROLO YA B RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO WA DINGOLWA SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 30]**

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
Matshwao 15	15–12	11–9	8–5	4–2	1–0
DIKAHARE LE SEBOPEHO Kutlwisiso ya potso, botebo ba tshekatsheko ya taba (sehlooho), kutlwahalo le nnetefatso ya dintlha ho tswa paleng.	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e tebileng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse fapaneng tse hlwahlwa; di tshehetswa ho tswa paleng. • Kutlwisiso ke e babatsehang ya mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso mme o hlalosa se botswang ka tshwanelo. • O hlahisitse dintlha tse anelang ka tsela e kgotsofatsang. • O hlahisitse dintlha tse utlwahalang, empa ha se tsohle tse tiisitweng kamoo ho lokelang. • O utlwisisa mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e mahareng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse seng kae ho tshehetsa sehlooho. • Tse ding tsa dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho di ntle. • Tse ding tsa dintlha di tsheheditse, empa bopaki ha bo kgodise ka nako tsohle. • Kutlwisiso ya motheo feela ya mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e sa kgotsofatseng ya se botswang. • Ho batla ho se dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho. • Kutlwisiso ya mofuta wa sengolwa le thothokiso ke e haellang. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha a bontshe kutlwisiso ya letho ya se botswang. • Dintlha tse tshehetsang ha di hlahiswe ho tswa mofuteng wa sengolwa. • Mohlahlobuwa ha a utlwisisa hantle mofuta wa sengolwa.
Matshwao 15	15–12	11–9	8–5	4–2	1–0
TSHEBEDISO YA PUO LE SETAELE Sebopelo, nehelano le tlhophiso ya mehopollo. Tshebediso ya puo, sehalo le setaele tse sebedisitweng.	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo se hlahisitse ka tsela e momahaneng. • Dintlha di utullotswe hantle le ho ntshetswa pele ka tsela e hlakileng. • Tshebediso ya puo, sehalo le setaele ke tse butswitseng, tse susumetsang le ho nepahala. • O batla o hloka diphoso tsa puo, tsa mopeleto le tsa matshwao a puo/a ho bala. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo ke se hlakileng, mme dintlha di hlahisitse ka tsela e hlalohanyehang. • Tlhahiso ya mehopollo ke e utlwisisehang. • Tshebediso ya puo, sehalo le setaele di nepahetse. 	<ul style="list-style-type: none"> • O hlahisitse bopaki bo seng bokae ba sebopelo. • Tlhahiso ya mehopollo e a haella, ha e hlalohanyeha, mme ha e na momahano. • Diphoso tsa tshebediso ya puo ha se tse kaalo, mme sehalo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopelo se bonahala se ngwadilwe ka tsela e fosahetseng. • Mehopollo ha e hlahiswe ka tsela e hlalohanyehang. • Sehalo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Moqoqo o bopehile ka tsela e fokolang. • Ho na le diphoso tse tshabehang tsa tshebediso ya puo le setaele se fosahetseng.

POTSO YA 6**KAROLO YA B RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO WA DINGOLWA SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 10]**

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
Matshwao 5	4–5	3–3½	2–2½	1–1½	0–1
DIKAHARE LE SEBOPEHO Kutlwisiso ya potso, botebo ba tshekatsheko ya taba (sehlooho), kutlwahalo le nnetefatso ya dintlha ho tswa paleng.	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e tebileng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse fapaneng tse hlwahlwa; di tshehetswa ho tswa thothokisong. • Kutlwisiso ke e babatsehang ya mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso mme o hlalosa se botswang ka tshwanelo. • O hlahisitse dintlha tse anelang ka tsela e kgotsofatsang. • O hlahisitse dintlha tse utlwahalang, empa ha se tsohle tse tiisitweng kamoo ho lokelang. • O utlwisisa mofuta wa sengolwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e mahareng ya se botswang. • O hlahisitse dintlha tse seng kae ho tshehetsa sehlooho. • Tse ding tsa dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho di ntle. • Tse ding tsa dintlha di tsheheditse, empa bopaki ha bo kgodise ka nako tsohle. • Kutlwisiso ya motheo feela ya mofuta wa sengolwa le thothokiso. 	<ul style="list-style-type: none"> • O bontsha kutlwisiso e sa kgotsofatseng ya se botswang. • Ho batla ho se dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho. • Kutlwisiso ya mofuta wa sengolwa le thothokiso ke e haellang. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha a bontshe kutlwisiso ya letho ya se botswang. • Dintlha tse tshehetsang ha di hlahiswe ho tswa mofuteng wa sengolwa. • Mohlahlobuwa ha a utlwisisa hantle mofuta wa sengolwa le thothokiso.
Matshwao 5	4–5	3–3½	2–2½	1–1½	0–1
TSHEBEDISO YA PUO LE SETAELE Sebopeho, nehelano le tlhophiso ya mehopollo. Tshebediso ya puo, sehalo le setaele tse sebedisitweng.	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopeho se hlahisitse ka tsela e momahaneng. • Dintlha di utullotswe hantle le ho ntshetswa pele ka tsela e hlakileng. • Tshebediso ya puo, sehalo le setaele ke tse butswitseng, tse susumetsang le ho nepahala. • O batla o hloka diphoso tsa puo, tsa mopeleto le tsa matshwao a puo/a ho bala. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopeho ke se hlakileng, mme dintlha di hlahisitse ka tsela e hlalohanyehang. • Tlhahiso ya mehopollo ke e utlwisiselang. • Tshebediso ya puo, sehalo le setaele di nepahetse. 	<ul style="list-style-type: none"> • O hlahisitse bopaki bo seng bokae ba sebopeho. • Tlhahiso ya mehopollo e a haella, ha e hlalohanyeha, mme ha e na momahano. • Diphoso tsa tshebediso ya puo ha se tse kaalo, mme sehalo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebopeho se bonahala se ngwadilwe ka tsela e fosahetseng. • Mehopollo ha e hlahiswe ka tsela e hlalohanyehang. • Sehalo le setaele ha se tse loketseng. 	<ul style="list-style-type: none"> • Moqoqo o bopehile ka tsela e fokolang. • Ho na le diphoso tse tshabehang tsa tshebediso ya puo le setaele se fosahetseng.